

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Бранка Загорца 2
Република Српска, БиХ
Тел: +387 (0) 51 / 211 286, 211 312
Факс: +387 (0)51 / 211 312
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о обављеној ревизији
Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске
за период 01.01.2001-31.12.2001 године**

Број: РВ010-02

Бања Лука, 30.07.2002

Садржај

1. Извјештај независног ревизора	1
2. Увод	3
3. Предмет, циљ и обим ревизије	
4. Налази	
5. Закључци	
6. Препоруке	

Извјештај независног ревизора

Народна скупштина РС
- Одбор за привреду и финансије

Извршили смо ревизију биланса стања Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске (у даљем тексту Фонд ПИО) на дан 31.12.2001 године и одговарајућих биланса успјеха и биланса новчаних токова за пословну годину која завршава на тај дан. За наведене рачуноводствене извјештаје одговорни су органи управљања и руковођења Фонда ПИО, а наша одговорност је изражено мишљење на основу извршене ревизије.

Ревизију смо извршили у складу са Стандардима ревизије Републике Српске и Стандардима ревизије Републике Српске за јавне институције. Наведени стандарди налажу да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се у разумној мјери увјеримо да рачуноводствени извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе. Ревизија укључује испитивање доказа на бази провјере узорака који поткрепљују износе и објелодањивања у рачуноводственим извјештајима. Ревизија такође укључује оцјену примјењених рачуноводствених начела и значајних процјена извршених од стране руководства, као и ревизију усклађености пословања Фонда ПИО са законима и актима којима је то пословање регулисано (види Увод Извјештаја). Сматрамо да ревизија коју смо извршили обезбјеђује разумну сонову за наше мишљење.

Као што је наведено у тачки 3.1 Налаза и тачки 4.1 Закључака Извјештаја, улагања у стална средства у укупном износу од КМ 968,254.00 нису евидентирана на рачунима групе 39 и 31, те су мањак прихода над расходима као и извори сталних средстава објављени у рачуноводственим извјештајима у износу мањем од стварног. Према истим тачкама Извјештаја, унапријед плаћени трошкови закупа Филијале Требиње у износу од КМ 778,723.00 исказани су као стална средства, исправка вриједности је исказана у износу већем од стварног за КМ 667,507.67 а извори сталних средстава су мањи од стварних за КМ 667,507.67. Набавна вриједност сталних средстава исказана у аналитичкој евиденцији у односу на главну књигу мања је за износ од КМ 415,671.00.

Као што је наведено у тачкама 3.1 и 3.5 Налаза и тачкама 4.1 и 4.5 Закључака Извјештаја, за износ продатих станова укупне вриједности КМ 347,727.00, већа су стална средства и извори сталних средстава а мања потраживања и приход Фонда ПИО.

Као што је наведено у тачки 4.4 Закључака Извјештаја, укупне обавезе и дугорочни пласмани Фонда ПИО исказани су у износу мањем од стварног за КМ 544,115.00.

Као што је наведено у тачки 3.6 Налаза и тачки 4.6 Закључака Извјештаја, салдо новчаних средстава исказан у билансу новчаних токова износи КМ -26,665,432.00, док је салдо новчаних средстава објављен у билансу стања на 31.12.2001 године КМ 8,780,355.00.

Због ефеката питања наведених у претходним пасусима, рачуноводствени извјештаји Фонда ПИО не дају истинит и објективан приказ финансијског стања Фонда ПИО на дан 31.12.2001 године, резултата његовог пословања и новчаних токова за годину која се завршава на тај дан, у складу са Правилником о садржини појединих рачуна у контном

оквиру за кориснике прихода буџета Републике, општина и градова, буџетских фондова и јавних фондова и Рачуноводственим стандардима Републике Српске.

Не изражавајући резерву у односу на дато мишљење, напомињемо да су могуће корекције рачуноводствених извјештаја за износе сталних средстава која нису евидентирана у Фонду ПИО рема тачки 3.1 налаза и 4.1 Закључака Извјештаја, као и за евентуалне корекције које могу резултирати након ажурирања обрачуна пензија са исплатиоцима истих, а према Налазима под тачком 3.4 и Закључцима под тачком 4.4 Извјештаја.

Активности везане за уговарање обраде и исплате пензија нису у складу са Чланом 8 и 11 Статута Фонда ПИО, и нису ослобођене од материјалних грешака наведених у тачки 3.4. Налаза и тачки 4.4 Закључака Извјештаја.

Бања Лука, 30.07.2002 године

Главни ревизор

/Бошко Чеко/

1. Увод

- Јавни фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске основан је 26.04.1994 године уписом у судски регистар Основног суда у Сарајеву под бројем регистарског улошка И-287/94;
- Према прилогу уз рјешење број 2 оснивач Јавног фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске је Народна Скупштина Републике Српске на основу Одлуке број 02-1464/93 од 30.12.1993 године;
- На основу Рјешења Основног суда у Бијељини број ФИ –800/98 и регистарског улошка број 3-92 од 09.07.1998 године, уписана је промјена сједишта Јавног фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске и промјена директора;
- На основу Обавјештења Републичког завода за статистику о разврставању јединица разврставања по дјелатностима број 8545 од 15.07.1998 године, Јавни фонд за пензијско и инвалидско осигурање са матичним бројем 1834134 је разврстан према Јединственој класификацији дјелатности у подгрупу Друштвени фондови а према новој класификацији дјелатности у подгрупу непоменуто финансијско посредовање;
- На основу Рјешења Окружног суда у Бијељини број ФИ –1060/200 и регистарског улошка број 3-92 од 12.01.2001 године, уписана је промјена фирме у Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске;
- На основу Рјешења Окружног суда у Бијељини број ФИ –430/01 и регистарског улошка број 3-92 од 06.08.2001 године, уписана је промјена директора и промјена сједишта Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске;
- На основу Обавјештења Републичког завода за статистику о разврставању јединица разврставања по дјелатностима број 8545 од 28.12.2001 године, Фонд за пензијско и инвалидско осигурање са матичним бројем 1834134 је разврстан према Одлуци о класификацији дјелатности у подгрупу Обавезно социјално осигурање;
- Пословање Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске дефинисано је Законом о пензијском и инвалидском осигурању Републике Српске, Рјешењем основног суда у Сарајеву број И-287/94 и Статутом Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске;
- Према прилогу број 3 уз Рјешење из судског регистра број И-287/94 и Статута Јавног фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске, дјелатност Фонда је:
 - утврђивање својства осигураника у пензијском и инвалидском осигурању за лица која су законом осигурана;
 - рјешавање у првом и другом степену о правима из пензијског и инвалидског осигурања у складу са законом и међународним споразумима;
 - обављање претходне контроле рјешења и накнадне контроле налаза, оцјене и мишљења;
 - ревизија првостепених рјешења о остваривању права из пензијског и инвалидског осигурања;
 - контрола пријављивања на осигурање и вођење матичне евиденције осигураника и корисника права из пензијског и инвалидског осигурања;
 - врши усклађивање и исплату пензија и новчаних накнада;
 - обезбјеђује намјенско и економично кориштење средстава за пензијско и инвалидско осигурање;

- управља имовином Фонда и стручне службе Фонда;
- обављај и друге послове утврђене законом и статутом;
- Према тачки 9. члана 11. Статута Фонда ПИО, Управни одбор Фонда ПИО одлучује о закључивању уговора од интереса за осигуранике и кориснике пензија;
- Према члану 16 Статута, Фонд образује јединствену стручну службу ради обављања управних, административних, финансијских, техничких и других послова које произилазе из функције фонда;
- Према члану 17 Статута, организациони дјелови Стручне службе Фонда су Централна служба Фонда и филијале са сједиштем у Бања Луци, Бијељини, Добоју, Приједору, Сарајеву и Требињу;
- Према тачки 28. Статута, у оквиру жиро рачуна Фонд има дјелове жиро рачуна за уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање и за плате и материјалне трошкове стручне службе Фонда;
- Према члану 42 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, у посебан стаж у двоструком трајању рачуна се стаж појединим категоријама припадника оружаних снага закључно са даном демобилизације, односно са даном ослобађања из заробљеништва или завршетка лијечења и медицинске рехабилитације, а најдаље до 30. јуна 1996 године.
- Према члану 130. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, пензије одређене по одредбама овог закона усклађују се мјесечно са кретањем плата у Републици.
- Усклађивање из става 1.члана 130 Закона о пензијском и инвалидском осигурању врши се тако што се пензије повећавају или смањују у висини процента повећања или смањења просјечне плате свих запослених у Републици у мјесецу који претходи мјесецу за који се врши обрада и исплата пензија, према подацима које утврђује и објављује Републички завод за статистику.
- Према члану 1. Закона о измјенама и допунама закона о пензијском и инвалидском осигурању (Сл.гл. РС број 34 од 07/10/00) којег је Високи представник својом Одлуком о доношењу Закона о измјенама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању Републике српске прогласио неважећим (Сл.гл.РС број 40/00 од 27/11/00), а везано за члан 130. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, пензије одређене према одредбама овог закона усклађују се мјесечно према стању средстава у Фонду намјењених за исплату пензија;
- Према члану 1а. Закона о измјенама и допунама закона о пензијском и инвалидском осигурању, иза члана 130 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, додаје се нови члан 130а по коме је Влада Републике Српске обавезана да из своје надлежности обезбједи да коефицијент за утврђивање пензија из члана 130 не може бити мањи од 1, а да минимална исплаћена пензија не може бити нижа од 80 КМ (најнижа пензија);
- Према члану 1 Одлуке Високог представника о доношењу Закона и измјенама и допунама закона о пензијском и инвалидском осигурању Републике Српске, став један и три члана 130. Закона о пензијском и инвалидском осигурању гласи:
 - Пензије које се утврђују у складу са одредбама овог закона усклађују се мјесечно, а према стању средстава у Фонду намјењених за исплату пензија;
 - Средства за пензије укључују средства прикупљена по основу доприноса, накнада из буџета Републике и осталих прихода Фонда (у даљем тексту расположива средства). Расходи укључују трошкове обраде пензија као и трошкове техничких услуга Фонда (у даљем тексту административни трошкови), те

износ пензија утврђен у складу са овим законом за мјесец за који се врши исплата пензија;

- Према члану 2 Одлуке Високог представника о доношењу Закона о измјенама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању Републике Српске, након члана 130 Закона о пензијском и инвалидском осигурању додаје се нови члан 130а по коме најнижа исплаћена пензија не може бити нижа од 80 КМ (најнижа пензија);
- Према члану 162 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, Средства за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања утврђених овим законом и других функција Фонда, обезбјеђују се из:
 - 1) доприноса осигураника и послодаваца;
 - 2) буџета Републике;
 - 3) продаје друштвеног капитала и друштвених предузећа или њихових дјелова у поступку приватизације у складу са законом;
 - 4) имовине којом располаже Фонд;
 - 5) дивиденди на дионице издате од предузећа, установа и других институција по основу ранијих улагања средстава пензијског и инвалидског осигурања у инфраструктурне, здравствене и друге објекте;
 - 6) других извора, у складу са законом и другим прописима;
- Према члану 163 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, средства за пензијско и инвалидско осигурање могу се користити само за намјене одређене овим законом, и то за:
 - 1) исплату пензија и новчаних накнада;
 - 2) преквалификацију или доквалификацију, односно одговарајуће запошљавање инвалида рада;
 - 3) здравствену заштиту корисника пензија;
 - 4) изградњу и адаптацију пословних објеката Фонда;
 - 5) набавку опреме за рад стручне службе Фонда;
 - 6) трошкове рада органа и стручне службе Фонда;
 - 7) трошкове исплате пензија;
 - 8) јавно информисање, сарадњу са медијима и сл.

У оквиру жиро-рачуна Фонда, постоји дио рачуна преко кога се врши финансирање свих трошкова стручне службе Фонда;

- Према члану 167. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, Република обезбјеђује Фонду средства за покриће расхода по основу посебног стажа утврђеног у смислу члана 42. овог закона, као и за покриће трошкова за права која се по овом закону или другим прописима обезбјеђују само одређеним категоријама осигураника или се обезбјеђују у већем обиму у односу на остале осигуранике. Фонд води посебну евиденцију о средствима за покриће права из става 1. овог члана на основу које свака три мјесеца испоставља рачун Републици.
- Према члану 168 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, органи Фонда су управни одбор, надзорни одбор и директор;
- Према члану 170 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, једно од права и дужности управног одбора Фонда је одлучивање о продаји основних средстава Фонда чија књиговодствена вриједност прелази 5,000.00 КМ;
- Према члану 171 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, годишњи план и програм рада као и годишњи извјештај о пословању, Фонд доставља Влади Републике;
- Према члану 175 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, управне, финансијске, административне и друге стручне послове Фонда обавља јединствена

служба Фонда. Организација стручне службе Фонда уређује се статутом и правилником о унутрашњој организацији Фонда;

- Према члану 176 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, надзор на законитошћу рада Фонда врши министарство надлежно за послове пензијског и инвалидског осигурања;

2. Предмет, циљ и обим ревизије

У складу са чланом 18. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске (Сл.гласник РС број 18/99), Главна служба за ревизију јавног сектора РС извршила је ревизију биланса стања Фонда за пензијско и инвалидско осигурања Републике Српске (у даљем тексту Фонда ПИО РС) на дан 31.12.2001 годину и одговарајућих биланса успјеха и биланса новчаних токова који се завршавају на тај дан, као и ревизију усклађености пословних активности Фонда ПИО РС са односним законима и одлукама чија се примјена одражава на финансијске извјештаје.

Основни циљ ревизије је био да се утврди ваљаност финансијских извјештаја у ревидираном периоду у смислу истинитости, објективности и усклађености са важећим књиговодственим начелима, рачуноводственим политикама и рачуноводственим стандардима у односном периоду, а на бази тако ревидираних извјештаја ревизија усклађености пословања са законом и одлукама везаним за односне пословне активности. Одговорност за ваљаност финансијских извјештаја и усклађеност пословних активности сноси менаџмент Фонда ПИО РС, Управни и Надзорни одбор Фонда ПИО РС, а наша одговорност се односи на изражено мишљење о истим.

Овом приликом Служба за ревизију посебно жели да се захвали запосленом особљу Фонда ПИО РС на сарадњи.

3. Налази

Значајни налази који се односе на извршену ревизију могу се обухватити кроз следећа поглавља:

- 3.1. Стална средства и извори сталних средстава;
- 3.2. Краткорочна потраживања и односи са повезаним субјектима;
- 3.3. Краткорочне обавезе и дугорочни пласмани;
- 3.4. Расходи Фонда ПИО РС и уговори са исплатиоцима пензија;
- 3.5. Укупан приход и обавезе Буџета;
- 3.6. Биланс новчаних токова;
- 3.7. Накнадни догађаји.

3.1. Стална средства и изворе сталних средстава

- Евиденције набавне вриједности сталних средстава у употреби главне књиге Фонда ПИО на 31.12.2001 године, исказују износ од КМ 32,355,553.30;
- Аналитичка евиденција сталних средстава Фонда ПИО на 31.12.2001 године исказује износ од КМ 31,947,630.64;
- Евиденције на рачунима сталних средстава, документација везано за набавку сталних средстава и Образац А сталних средстава, исказују повећање набавне

- вриједности сталних средстава кроз набавке извршене у 2001 години у укупном износу од КМ 968,254.00;
- Највећи дио набавки извршених у 2001 години односи се на набавке компјутерске опреме, намјештаја и аутомобила у укупном износу од КМ 780,416.00 а износ од КМ 187,838.00 се односи на улагања у грађевинске објекте;
 - Набавке сталних средстава су вршене из текућег прихода, те су за износ укупних набавки од КМ 968,254.00 утјецале на исказану разлику прихода и расхода и на изворе сталних средстава (39/31);
 - На основу Уговора број 1083/2000 од 24.08.2000 године, Анекса I основног уговора од 05.02.2001 године и Анекса II основног уговора потписаног 14.03.2001 године, уступљено је право продаје 4 изграђена стана у пословно стамбеном објекту Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске у Бијељини, Његошева бб, предузећу ОДГП Рад из Бијељине;
 - Према Информацији стручних служби Фонда, продајна вриједност горе поменута четири стана износи КМ 347,727.00;
 - Према Уговору о уступању на кориштење зграде бивше Основне школе у ул. Вука Караџића број 162/94 од 05.05.1994 године потписаног између Скупштине општине Требиње и ЈФ ПИО уступљен је простор школе ЈФ ПИО да адаптира и користи за обављање послова из регистроване дјелатности на период не мањи од 10 година;
 - Према члану 5 горњег уговора, уговор о уступању почиње тећи од дана техничког пријема објекта од стране надлежног општинског органа (г-дин Дутина обећао послати Записник о техничком пријему);
 - Ревизији није предочен записник о техничком пријему објекта;
 - Према члану 6 горњег уговора износ мјесечне закупнине ће се одбијати од укупне цијене радова утврђене предмјером и предрачуном радова потребних за адаптацију;
 - Ревизији није предочен предмјер и предрачун радова из горњег става;
 - Према члану 7 истог уговора, прималац ће плаћати мјесечну закупнину од 1,485.20 динара што по важећем курсу на дан уговарања износи ДЕМ 1,485.20;
 - Према Записнику Комисије за процјену извршених радова на адаптацији објекта и околног уређења Филијале ЈФ ПИО Требиње од децембра 1996 године, вриједност извршених радова је ДЕМ 1,125,195.00. У спецификацији радова садржана је вриједност која се односи на опрему;
 - Према извјештају Ревизора о обављеном прегледу инвестиционе изградње, реконструкције, адаптације и улагања у прибављање средстава за рад Јавног фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске Филијале Требиње у периоду од 26.05.1994-30.06.1997 године, инвестирана су средства у изградњу, реконструкцију, адаптацију и улагање у прибављање средстава за рад (грађевински објекат-Управна зграда ПИО Филијала Требиње и опрема) у укупном износу од ДЕМ 984,799.15;
 - На рачуну главне књиге Фонда ПИО РС групе 0115 исказана је вриједност радова уложених у адаптацију ОШ у Требињу у износу од КМ 778,723.00;
 - На рачуну исправке вриједности горњег улагања исказан је износ од КМ 667,507.67;

3.2. *Краткорочна потраживања и односи са повезаним субјектима*

- На рачунима краткорочних потраживања објављена су салда приказана у доњој табели:

Ред.број	Конто	Опис	Износ КМ
1	231112	ОДГП Рад Бјељина	191,941.
2	231112	С. задруга Солидарност Требиње	1,137,522.
3	231	Остало	93,091.
4	231	Свега	1,422,554.

- Највећи износи потраживања односе се на салда из почетног стања на 01.01.2001 године;
- Потраживања од предузећа ОДГП РАД се односе на плаћања за радове на пословно стамбеном објекту у Бијељини;
- Потраживања од Стамбене задруге Солидарност из Требиња настала су по основу уплата извршених за робу и услуге на изградњи стамбено пословног објекта Градина у Требињу, а по Уговору о учешћу у финансирању изградње станова за раднике Фонда ПИО од 14.10.1998 године и одлуци Управног одбора Фонда ПИО број-02-5-11/99 од 15.03.1999;
- На рачуну 26133-Односи са повезаним јединицама ПИО стан Пале објављен је салдо од КМ 133,037,75;
- Горе поменути салдо представља обавезу Дистрибуције Пале за купљени пословни простор од Филијале ПИО С.Сарајево;

3.3. *Краткорочне обавезе и дугорочни пласмани*

- Неизмирене обавезе Фонда ПИО РС исказане у билансу стања на 31.12.2001 године износе од КМ 168,058,827.00;
- Према налогу од 28.04.1998 године, Фонд ПИО РС је извршио пренос 3,685,000.00 динара (КМ 614,153.00) на име оснивачког улога Поштанске штедионице из Бања Луке по Уговору број 01-3579/97;
- Оснивачки улог Фонда ПИО РС у Поштанској штедионици исказан је кроз нето износ краткорочних обавеза од КМ 544,115.40;
- Према члану 3 Уговора о оснивању Поштанске штедионице Републике Српске Бања Лука, Акционарског друштва, утврђен је оснивачки капитал Поштанске штедионице у висини 1,565,773 САД, од чега 1,500,000 САД у новчаном облику;
- Према члану 4. горе поменутог уговора, удио Фонда ПИО РС је 342,465 САД;
- Према члану 5 Уговора 01-3579/97, Поштанска штедионица ће по основу уплате новчаних средстава на име оснивачког капитала издати акције које гласе на осниваче, редовне су, недјелјиве и са правом управљања;
- Према члану 6 Уговора 01-3579/97, номинална вриједност акције износи 5,000 САД а Фонду ПИО се издаје 68 акција;
- Према члану 8 горњег уговора, средства уплаћена у оснивачки капитал Поштанске штедионице, не могу се повлачити из оснивачког капитала;
- Према члану 14. горњег уговора, дио добити који остане по измирењу законских обавеза, распоређује се између осталог на дио за исплату дивиденди имаоцима акција, сразмјерно средствима уложеним у оснивачки капитал;
- Структура укупних обавеза Фонда ПИО на 31.12.2001 године након извршене корекције за износ оснивачког улога приказана је у доњој табели:

Ред.број	Класа	Опис	Износ КМ
1	5	Остале обавезе	683,660.
2	5	Обавезе за бруто зараде	605,548.
3	5	Разграничени расходи	228,743.
4	5	Обавезе за кредите банкама	8,000,000.
5	5	Свега обавезе Фонда (1до4)	9,517,952.
6	5	Трошкови обраде пензија	3,322,315.
7	5	Расходи пензија и доприноси на пензије	155,762,675.
8	5	Укупно (5до7)	168,602,943.

- Остале обавезе исказане на редном броју један горње табеле односе се на обавезе за порезе и доприносе по рјешењима Финансијске полиције обрачунатих на бесповратна средства дата Стамбеној задрузи ПИО стан Пале за градњу станова запослених у Фонду ПИО у износу од КМ 305,778.06, а износ од КМ 217,221.19 осталих обавеза односи се на обавезе Фонда ПИО РС за чланарину пензионера;

3.4. Расходи Фонда ПИО РС и уговори са исплатиоцима пензија

- Према билансу успјеха за пословну 2001 годину и бруто билансу за исту годину, укупни расходи Фонда ПИО износе КМ 261,872,233.00;
- У оквиру укупних расхода Фонда ПИО за 2001 годину могу се разликовати три основне скупине расхода:
 - трошкови техничких услуга Фонда ПИО (административни трошкови);
 - трошкови обраде пензија и
 - расходи за пензије;
- Износи горе споменуте структуре расхода приказани су у доњој табели:

Ред.број	Опис	Износ
1	Нето плате	3,983,882
2	Порез на плате	474,967
3	Доприноси на плате	1,316,732
4	Бруто плате (1до3)	5,775,582
5	Накнаде трошкова запослених и скупштинских посла.	865,075
6	Доприноси послодавца	872,774
7	Остали порези и доприноси	50,681
8	Порези по записнику финансијске полиције	1,272,525
9	Остали трошкови (енергија, закуп, осигурање, камате)	2,456,667
10	Остали административни трошкови (5до9)	5,517,721
11	Техничке услуге (административни трошкови) (4+10)	11,293,303
12	Трошкови обраде пензија	4,891,531
13	Расходи пензија	245,687,399
14	Свега расходи (11до13):	261,872,233

- Трошкови обраде пензија регулисани су уговорима између Фонда ПИО и даваоца услуга;
- Током 2001 године, трошкови обраде пензија били су регулисани са осам уговора са различитим уговарачима за поједина подручја бивше Југославије;

- Доња табела наводи уговоре који су били на снази током 2001 године и основне компоненте из уговора;

Редни број	Друга уговорна страна	Број уговора	Датум уговора	Уговорена услуга	Цијена уговорених Услуга	Уговор почиње	Уговор истиче
1	Поштанска штедионица Београд	01-2249/93 ПШ број	11/06/93	штампање исплата	0.30%	дан потписа	60 дана по отказу
2	Поштанска штедионица Београд	01-91/94 Анекс 1	22.03.94	штампање исплата	0.60%	01/03/94	60 дана по отказу
3	ЈОДП за Поштански саобраћај и ПШ	ПШ 01-1068/97	10/04/97	штампање исплата	2.50%	01/01/97	12 мј. по захтјеву
4	ЈОДП за Поштански саобраћај и ПШ	01-212-1/97 Анекс 1	17/12/97	штампање исплата	2.50%	17/12/97	12 мј. по захтјеву
5	ЈОДП за Поштански саобраћај и ПШ	Анекс 2	29/12/98	штампање исплата	1.80%	01/11/98	12 мј. по захтјеву
6	ЈОДП за Поштански саобраћај и ПШ	Анекс 3	07/12/99	исплата пензија штампање	1.2% 0.6%	у мају 1999	12 мј. по захтјеву
7	ЈОДП за Поштански саобраћај и ПШ	01-243/00 Анекс 4	16/11/00	исплата пензија штампање	1.20 % 0.80%	01/10/00	12 мј. по захтјеву
8	Пошта Ц.Горе и Пош.штедионица Бања Лука	ПШ 01-1713/00	око 01/08/00	исплата пензија штампање	2.00% 1.00%	дан потписа	3 мј. по захтјеву
9	Нова банка Бијељина	1117/00	25/07/00	конверзија трансфер за Ц.Гору	0.50%		
10	Хрватска поштанска банка	01-248/00	22/11/00	исплата пензија у Хрватској	1.25%	дан потписа	90 дана по отказу
11	Нова банка Бијељина	2560/00	21/11/00	конверзија трансфер Хрватску	0.50%		
12	Постбанк БиХ	03-579/00	15/12/00	исплата пензија	1%	дан потписа	90 дана по отказу
13	Постбанк БиХ	Анекс 1	09/03/00	исплата пензија	3.30% 1.00%	10/12/00	
14	Друштвени фонд за ПИО БиХ	ДФ-1-БД-1-441/01	31/05/01	штампање исплата		дан потписа	60 дана по отказу

	ЈОДП за					90 дана
	Поштански		исплата		даном	по
15	саобраћај	01-535/01	05/09/01	пензија	1.50% закључивања	захтјеву
	Републички фонд			обрада	0.15 од 1 до 6	90 дана
	ПИО Србије			података	0.30 % од 7/	по
16	Н.Сад	01-554/01	13.09.01	корисника	2001 01.01.2001	захтјеву

- Основне услуге које су регулисане горе наведеним уговорима односе се на штампање упутница и исплату пензија корисницима, осим Уговора са Републичким фондом ПИО Србије, Н.Сад, који наводи аутоматску обраду података корисника пензија;
- Цијене за услуге из уговора уговоране су у проценту од износа исплаћених пензија;
- Уговор са Републичким фондом ПИО Н.Сад потписан је 13.09.2001 године а примјењује се ретроактивно од 01.01.2001 године;
- Према основном Уговору број 01-1068/97 и Анексу 4 број 01-243/00 на основни уговор, потписаним између Фонда ПИО РС, Јавног основног државног предузећа Српске поште (у даљем тексту Српске поште) и Поштанске штедионице Бања Лука, Поштанска штедионица из Бања Луке је фактурисала за првих осам мјесеци 2001 године износ од КМ 1,008,079.00;
- Горе споменуте фактуре Поштанске штедионице из Бања Луке наводе услуге исплате пензија као основну услугу;
- Према евиденцијама на рачуну 511111000 0052-Обавезе према Поштанској штедионици, Фонд ПИО је уплатио износ од КМ 1,008,079.00, колико је било фактурисано од стране Поштанске штедионице у 2001 години;
- Према горе наведеном уговору и Анексу 4 на исти уговор, Српске поште су фактурисале услуге обраде упутница за израду пензија;
- Закључком Управног одбора Фонда ПИО, од 01.10.2001 године, раскида се Уговор са Поштанском штедионицом о исплати пензија и осталих права из пензијског и инвалидског осигурања;
- Од октобра мјесеца 2001 године, обрада пензија се обавља на сопственој опреми Фонда ПИО РС;

3.5. Укупан приход и обавезе Буџета

- Укупан приход исказан у бруто билансу и у билансу успјеха за 2001 годину износи КМ 232,523,652.00;
- Од горе поменутог износа укупног прихода, 212,030,388.00 КМ се односи на приходе од уплаћених доприноса за пензионо инвалидско осигурање;
- Поред евиденције прихода на рачунима главне књиге, приход се евидентира и у посебној апликацији на основу електронски примљеног извода од пословне банке;
- Дописом број 01-11/01 од 12.01.2001 године, Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске Влади и Министарству финансија је достављен Финансијски план Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске за 2001 годину;
- У достављеном Финансијском плану Фонда ПИО, исказане су обавезе Буџета Републике Српске према Фонду ПИО проистекле из преузетих обавеза Буџета према Закону о пензијском и инвалидском осигурању;
- Обавезе Буџета РС исказане су у Финансијском плану Фонда ПИО у износу од КМ 51,702,139 по основу члана 167 Закона о пензијском и инвалидском осигурању и КМ 137,074,701. по основу раније преузетих обавеза Буџета (доприноси за

- демобилисане припаднике, доприноси запослених у СПЦ, обавезе државних предузећа по основу доприноса ПИО закључно са 31.12.1997 године, обаевзе по споразуму за Министарство одбране и намјенска предузећа и разлика за исплату пензија по коефицијенту 1);
- Буџетом Републике Српске за 2001 годину предвиђени су расходи везани за Фонд ПИО у укупном износу од КМ 10,000,000.00;
 - Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске евидентирао је у помоћним евиденцијама обавезе Буџета Републике Српске према Фонду за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске у 2001 години на основу мјесечних фактура, позивајући се на члан 167. Закона о пензијском и инвалидском осигурању Републике Српске;
 - Обавезе по горе наведеним фактурама за 2001 годину евидентирани у помоћним евиденцијама Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске износе 42,406,806.04 КМ;
 - Уплате Буџета по истом основу евидентирани су у помоћним евиденцијама у укупном износу од КМ 13,000,000.00;
 - Укупне уплате Буџета РС евидентирани у главној књизи Фонда ПИО износе КМ 19,300,000.00, уз напомену да је износ од КМ 6,300,000.00 дописом Министарства финансија од 11.01.2002 године евидентиран као допринос буџетских корисника за 6 и 7 мјесец 2001 године;
 - Салдо обавеза Буџета према Фонду за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске на 31.12.2001 године на основу члана 167. Закона о пензијском и инвалидском осигурању Републике Српске износе КМ 29,406,806.04;
 - Обавезе Буџета према Фонду за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске по истом основу за период прије 2001 године износе КМ 14,311,317.00;
 - Укупне неизмирене обавезе Буџета према Фонду за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске исказане у помоћним евиденцијама Фонда ПИО РС, а према члану 167 Закона о пензијском и инвалидском осигурању Републике Српске на 31.12.2001 године износе КМ 43,718,123.04;
 - Према евиденцијама исказаним у главној књизи Фонда ПИО, неизмирене обавезе Фонда ПИО везано за обавезе за пензије из 2001 године, износе КМ 40,614,310.37;
 - Према истим евиденцијама, неизмирене обавезе Фонда ПИО везано за пензије из 2000 године, износе КМ 118,470,679.75;
 - Укупне обавезе Фонда ПИО које се односе на неизмирене пензије из 2000 и 2001 године износе КМ 159,084,990.12;

3.6. *Биланс новчаних токова*

- Позиција АОП 416-Укупни новчани приливБиланса новчаних токова, исказује износ од КМ 232,528,662.00 колико износе укупни приходи исказани на позицији АОП 135 Биланса успјеха и капитални добици од КМ 5,010.00;
- Укупни новчани одливи исказани на позицији биланса новчаних токова АОП 433 у износу од КМ 262,745,893.00, једнаки су износу укупних расхода са позиције биланса успјеха АОП 101 увећаних за одливе по основу набавке сталних средстава у износу од КМ 873,660.00;
- Салдо новчаних средстава на крају године исказан на позицији АОП 436 биланса новчаних токова износи КМ -26,665,432.00;

3.7. Догађаји након биланса стања

- Према Информацији Стамбене задруге Солидарност Требиње од 16.04.2002 године и према Информацији Комисије Фонда ПИО за утврђивање правне природе авансних и других давања Фонда ПИО од 30.04.2002 године, Фонд ПИО је уплатио на рачун Стамбене задруге Солидарност Требиње било путем компензација или директним уплатама на жиро рачун износ од КМ 1,356,164.96 (види тачке 3.2. и 4.2.);
- Закључком Управног одбора Фонда ПИО број 02-18-6Б/02 од 30.05.2002 године, усвојена је информација за утврђивање правне природе авансних давања Фонда ПИО. Истим закључком, потраживања за авансе дате Стамбеној задрузи Солидарност Требиње и ПИО Стан Пале упућују се надзорном одбору у даљу надлежност;
- Током Јуна мјесеца 2002 године, на адресе појединих установа које обављају услуге исплате пензија, Фонд ПИО РС упутио је дописе са захтјевом да му се доставе обрачуни неисплаћених пензија;

4. Закључци

4.1. Стална средства и изворе сталних средстава

- Нису евидентирана улагања у стална средства извршена у 2001 години у износу од 968,254.00 на рачунима групе 39 и 31;
- У главној књизи Фонда ПИО на рачунима средстава и извора средстава није евидентирана продаја четири стана укупне вриједности КМ 347,727.00;
- Ревизији није предочена одлука Управног одбора Фонда ПИО РС о продаји четири стана а према члану 170 Закона о пензијском и инвалидском осигурању (види исти члан Увода Извјештаја);
- Нити је у аналитичкој евиденцији сталних средстава нити у главној књизи Фонда ПИО РС исказана вриједност станова Фонда ПИО РС;
- Набавна вриједност сталних средстава исказана у аналитичкој евиденцији, мања је у односу на набавну вриједност сталних средстава исказаној у главној књизи Фонда ПИО на 31.12.2001 године за износ од КМ 415,671.00;
- Средства уложена у адаптацију ОШ у Требињу, која ће се према Уговору са СО Требиње третирати као унапријед плаћен закуп, евидентирана су у оквиру сталних средстава у износу од КМ 778,823.03;
- Евидентиран је обрачун амортизације и исправка вриједности горњег улагања од 10% вриједности улагања на годишњем нивоу укупне номиналне вриједности од КМ 667,507.67;
- Према уговору потписаним са СО Требиње, годишњи трошкови закупа износе КМ 17,820.00;
- Попис средстава и извора средстава није урађен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем (Сл.гл. РС број 37/00);

4.2. *Краткорочна потраживања и односи са повезаним субјектима*

- На рачуну потраживања од предузећа ОДГП Рад из Бијељине, није евидентирано потраживање у износу од КМ 347,727.00 настало по основу Уговора о продају четири стана (види налаз под тачком 3.1.);
- Иако је последња привремена ситуација предузећа ОДГП РАД за радове на пословно-стамбеном објекту Фонда ПИО у Бијељини, Његошева бб, евидентирана у 2000 години, окончана ситуација за радове на истом објекту није евидентира до краја 2001 године;
- Није јасно нити одговорни радник може да објасни зашто је обавеза Дистрибуције Пале објављена као обавеза ПИО стан Пале;

4.3. *Краткорочне обавезе и дугорочни пласмани*

- Укупне обавезе Фонда ПИО, а такође и дугорочни пласмани на 31.12.2001 године, исказане су у мањем износу за КМ 544,115.00;
- Ревизија не може потврдити тачност салда која се односе на неизмирене обавезе за трошкове обраде пензија јер нису предочени ажурни обрачуни неисплаћених пензија и поврати неисплаћених износа пензија дефинисани уговорима са исплатиоцима пензија;

4.4. *Расходи Фонда ПИО РС и уговори са исплатиоцима пензија*

- На основу Обавјештења Републичког завода за статистику број 8545 од 15.07.1998 године о разврставању јединице разврставања по дјелатности, Фонд ПИО РС је током 2001 године обрачунавао и исплаћивао зараде и накнаде зарада запосленим према посебном колективном уговору за финансијске организације;
- На основу Обавјештења Републичког завода за статистику број 8545 од 28.12.2001 године о разврставању јединице разврставања по дјелатности, Фонд ПИО РС је разврстан у подгрупу Обавезно социјално осигурање;
- Према информацији одговорног радника, трошкови закупа дефинисани Уговором између Фонда ПИО РС и СО Требиње исказани су на рачуну извора средстава и исправке вриједности сталних средстава;
- Уговори под тачком 3.4 Налаза, дефинишу различите цијене са појединим установама за обављање, највећим дијелом, истих услуга;
- Поштанска штедионица из Бања Луке је током 2001 године фактурисала и наплатила услуге исплате пензија у укупном износу од КМ 1,008,079.00, иако је основним уговором исплата пензија дефинисана као обавеза Српских пошта;
- Иако је уговорима дефинисано мјесечно пружање услуге достављања коначног обрачуна неисплаћених пензија и враћање неисплаћених износа пензија Фонду ПИО РС, ревизији нису предочени ажурни обрачуни већине установа;
- Није јасно зашто је уговором са Републичким фондом ПИО Н.Сад пружање услуга обраде података корисника ретроактивно примјењено од 01.01.2001 године, када је та услуга највећим дијелом стварно извршена;
- Ревизији нису предочене одлуке Управног одбора Фонда ПИО које би потврдиле да су уговори наведени у тачки 3.4. налаза закључени на основу истих, а према члану 11 Статута Фонда ПИО;
- Није јасно зашто је са Новом банком из Бијељине уговорена конверзија и трансфер пензија пензионерима са територије Хрватске у ДЕМ, када је уговором са Хрватском поштанском банком уговорено достављање обрачуна пензија и исплате истих у кунама;

- Према изјави одговорног радника, од мјесеца октобра за обраду пензија се користи софтвер предузећа Дигит из Бања Луке;
- Ревизији није предочен документ који би дефинисао услове кориштења горе поменутог софтвера;

4.5. Укупан приход и обавезе Буџета

- На рачунима прихода Фонда ПИО није исказан приход од продаје четири стана у пословно стамбеном објекту у Бијељини у укупном износу од КМ 347,727.00;
- Ревизији није предочен документ који би потврдио да је вршено усаглашавање евиденција главне књиге исказаних на рачунима жиро рачуна и прихода, са евиденцијама посебне апликације којом се електронским путем евидентирају изводи пословних банака;
- Посебне евиденције потраживања од буџета за обавезе Државе преузете по основу члана 167 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, нису усаглашене са евиденцијама Буџета;

4.6. Биланс новчаних токова

- Новчани одливи исказани у билансу новчаних токова једнаки су укупним расходима, иако су у почетном стању на 01.01.2001 године исказане неизмирене обавезе у износу од КМ 132,590,109.00, а на 31.12.2001 године исказане су неизмирене обавезе у износу од КМ 168,058,826.81;
- Салдо новчаних средстава на крају године исказан у билансу новчаних токова износи КМ -26,665,432.00, док је салдо новчаних средстава објављен у билансу стања на 31.12.2001 године КМ 8,780,355.00;

5. Препоруке

5.1. Стална средства и извори сталних средстава

- Да се евидентирају улагања у стална средства у износу од КМ 968,254.00 и продаја сталних средстава у износу од КМ 347,727.00 у складу са Правилником о садржини појединих рачуна у контном оквиру за кориснике прихода буџета Републике, општина и градова, буџетских фондова и јавних фондова;
- Да се обезбједе Одлуке Управног одбора Фонда ПИО у складу са чланом 170 Закона о пензијском и инвалидском осигурању везано за продају сталних средстава (види исти члан Увода Извјештаја);
- Да се преузму подаци и евидентирају вриједности станова Фонда ПИО Републике Српске, како станова које је градио Фонд ПИО или Стамбена задруга (у Бијељини, у Требињу), тако и евиденције бивших СИЗ-ова становања;
- Да се у аналитичкој евиденцији објелодане пропуштена евидентирања сталних средстава у износу од КМ 415,671.00;
- Да се средства уложена у адаптацију Основне школе у Требињу евидентирају као разграничени расходи;
- Да се изврши корекција књижења која се односе на евидентиране износе исправке вриједности улагања у адаптацију Основне школе у Требињу а да се за износ уговореног закупа терете трошкови;
- Да се изврши усаглашавање евиденција исказаних у главној књизи са евиденцијама у СО Требиње везано за улагања у адаптацију ОШ у Требињу;

- Да се попис средстава и извора средстава врши након евидентирања свих промјена и у аналитичкој евиденцији сталних средстава и у главној књизи и након усаглашавања истих;

5.2. Краткорочна потраживања и односи са повезаним субјектима

- Да се евидентирају потраживања од предузећа ОДГП Рад настала по основу продаје четири стана пословно стамбеног објекта у Бијељини у износу од КМ 347,727.00;

5.3. Краткорочне обавезе и дугорочни пласмани

- Да се са Поштанском штедионицом из Бања Луке усагласе сва права Фонда ПИО по основу Уговора број 01-3579/97 (види тачку 3.3 и 4.3);
- Да се усагласе евиденције са установама које пружају услуге исплате пензија на основу коначних мјесечних обрачуна неисплаћених пензија;

5.4. Расходи Фонда ПИО РС и уговори са исплатиоцима пензија

- Да се покушају дефинисати приближно једнаке цијене за исте услуге које обављају различите установе;
- Да се уговори плаћање за услуге исплате пензија након достављања обрачуна неисплаћених пензија за односни мјесец;
- Да се прецизно дефинишу услуге које Републички фонд ПИО Н.Сад и Дигит из Бања Луке пружају Фонду ПИО РС, период у којем су услуге пружене као и цијена пружених услуга;
- Да се обезбједи одлука Управног одбора за сваки уговор који је на снази;
- Да се избјегне двострука конверзија уговорена за исплате пензија пензионерима са територије Хрватске;

5.5. Укупан приход и обавезе Буџета

- Да се евидентира приход од продаје четири стана пословно стамбеног објекта у Бијељуну у укупном износу од КМ 347,727.00;
- Да се редовно усаглашавају евиденције прихода и жиро рачуна главне књиге са аналитичким евиденцијама;
- Да се приликом усвајања Буџета Републике Српске доставе детаљне евиденције потраживања од буџета ради усвајања буџета на основу преузетих обавеза и у износу који ће омогућити извршавање обавеза према пензионерима;

5.6. Биланс новчаних токова

- Да се биланс новчаних токова Фонда ПИО за пословну 2001 годину направи у складу са Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета Републике, општина и градова, буџетских фондова и јавних фондова (Сл.гл.РС, бр.3/00) и Рачуноводственим стандардом Републике Српске 7 (РС РС);

Генералне препоруке

- Да се на одвојеним рачунима банака обављају трансакције везане за доприносе за пензијско и инвалидско осигурање од трансакција стручних служби Фонда ПИО (плате и материјални трошкови) у складу са чланом 163. Закона о пензијском и инвалидском осигурању и члану 28. Статута Фонда ПИО РС.